

İHKAK-I HAK(KENDİLİĞİDEN HAK ALMA) YASAĞININ İSTİSNALARINA ÖRNEKLER

Komşunun arazisine taşarak zarar veren dal ve kökler, onun istemi üzerine uygun bir süre içinde kaldırılmazsa, komşu bu dal ve kökleri kesip kendi mülkiyetine geçirebilir.(MK m. 740/1)
Yargıtay 3. CD, 01.10.2018, E:2017/18999, K:2018/14041: “ MK 740/1. maddesinde yer alan düzenlenme gözetilerek, mahkemece, fen ve ziraat bilirkişilerinin katılımıyla mahallinde keşif yapılarak, ağaç dallarının sanığa ait parselde geçip geçmediği ile kesilen ağaç dalları nedeniyle ağacın ne şekilde zarar gördüğü tespit edilip, sanığın katılana daha önce ağaçların dallarını kesmesi konusunda herhangi bir bildirim yapıp yapmadığının araştırılması amacıyla sanık, katılan ve tanıkların beyanlarına yeniden başvurulması ve sonucuna göre, MK 740/1. maddesindeki düzenlemenin hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenmiş olan kanuni düzenleme kapsamında kalıp kalmadığı ile kesilen dallar nedeniyle dikili ağacın ne şekilde zarar gördüğü ve sanığın zarar verme kastıyla hareket edip etmediği karar yerinde tartışılarak sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi gerektiğinin gözetilmemesi bozmayı gerektirmiş “

Bir kimse kendisini veya başkasını tehdit eden bir zararı veya o anda mevcut bir tehlikeyi ancak başkasının taşınmazına müdahale ile önleyebilecek ve bu zarar ya da tehlike taşınmaza müdahaleden doğacak zarardan önemli ölçüde büyük ise, malik buna katlanmak zorundadır.(MK m. 753/1)

Yargıtay 9. CD, 08.06.2010, E:2008/15262, K:2010/6954:: “ Organize sanayi sitesinde yangın çıkma ihtimali üzerine tehlikeyi önlemek amacıyla sanayi sitesine gelen sanıkların sitenin güvenlik görevlilerini yerinde bulamayınca kapının kilidini kırarak içeriye girmeleri şeklinde gerçekleşen olayda, eylemin zorunluluk hali etkisiyle işlenmesi karşısında haklarında ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerektiği “

Zilyet, her türlü gasp veya saldırıyı kuvvet kullanarak defedebilir. Zilyet, rızası dışında kendisinden alınan şeyi taşınmazlarda el koyanı kovarak, taşınırlarda ise eylem sırasında veya kaçarken yakalananın elinden alarak zilyetliğini koruyabilir. Ancak, zilyet durumun haklı göstermediği derecede kuvvet kullanmaktan kaçınmak zorundadır. (MK m. 981)

Yargıtay 4. CD, 07.12.2015, E:2013/30621, K:2015/39325: “ Katılanın kendisine ait olduğunu beyan ettiği taşınmazında çalışma yaptırmak üzere iş makinesi ve işçilerle birlikte geldiği, sanığın ise bu alanın kendisine ait olduğundan bahisle çalışmaya müdahale ettiği, bu sırada taraflar arasında tartışma yaşandığı ve MK m. 981'deki düzenleme karşısında, olayın meydana geldiği yerin mülkiyetinin ve zilyetliğinin kime ait olduğu araştırılarak, sanığa ait olduğunun belirlenmesi durumunda, eylemin MK m. 981 ve TCK m. 25 kapsamında kalacağı gözetilmeden, eksik araştırma ve yetersiz gerekçeyle hüküm kurulması nedeniyle hükmün bozulmasına “

Kanunun verdiği yetkiye dayanan ve bu yetkinin sınırları içinde kalan bir fiil, zarara yol açsa bile, hukuka aykırı sayılmaz. Zarar görenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar, zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması, yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması veya zorunluluk hâllerinde de fiil, hukuka aykırı sayılmaz. (BK m. 63)

Haklı savunmada bulunan, saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz. Kendisini veya başkasını açık ya da yakın bir zarar tehlikesinden korumak için diğer bir kişinin mallarına zarar verenin, bu zararı giderim yükümlülüğünü hâkim hakkaniyete göre belirler. Hakkını kendi gücüyle koruma durumunda kalan kişi, durum ve koşullara göre o sırada kolluk gücünün yardımını zamanında sağlayamayacak ise ve hakkının kayba uğramasını ya da kullanılmasının önemli ölçüde zorlaşmasını önleyecek başka bir yol da yoksa, verdiği zarardan sorumlu tutulamaz. (BK m. 64)

İzmir BAM 4. HD, 11.05.2018, E:2017/1737, K:2018/698: “ Somut olayda davalı sürücünün tartıştığı yolcunun çıkarttığı bıçağı gördüğünde güvenli şekilde otobüsü durdurup sonra müdahale için fırsatı ve diğer yolculardan yardım istemeye zamanı olduğu halde hareket halindeyken yolcuya müdahale ettiği anlaşılmaktadır. Davalı sürücüye yönelik yolcunun eyleminin elindeki bıçakla ani ve fiili saldırı şeklinde gerçekleşmediği, aksine sürücüyü tehdit amacıyla çıkartıldığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla BK'nın 63/2 ve 64/3. fıkrasının somut olayda uygulama yeri bulunmadığı halde yasal savunma nedeniyle hakkındaki davanın reddedilmiş olması usul ve yasaya aykırı görülmüştür. “